GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

VÅGSKUM.

DIKTFÖRSÖK

AF

SVANTE.

DISTRIBUTION:
PH. LINDSTEDTS UNIVERSITETS-BOKHANDEL.
(COLLIN & ZICKERMAN).

Pris: 1 krona.

VÅGSKUM.

DIKTFÖRSÖK

AF

SVANTE.

LUND 1890.
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI.

INNEHÅLL.

	Sid.
Tankar	1.
Nyåret	3.
Hembygden	6.
Våren	9.
Rosen	11.
Till en vän	13.
Blomman och fjärilen	15.
Trasten	17.
Vid C. A. Skottsbergs graf	19.
Vikingens jul	21.
Trons strider	26.
Vid Monumentet	30.
Fredrikssten	33.
Till H. Möller	36.
De små och okände	39.
Den sjuttonde maj	43.
Enslingens saga	46.
Vid Fru Hilda S-s och barnens bår	56.
Sluttankar	58.

Tankar.

Lifvet är det haf, vår farkost kastar
uppå klippor, uti djup, men än,
då han *hopp* och *kärlek, tro* inlastar,
honom för till välkänd strand igen.

Hopp
bjuder lifvet, då likt vårsol, gjuten
öfver dal och höjd, det väckes opp
ur sitt lätta slummer, deri sluten
anden hvilat som en ros i knopp.

Kärlek
fyller lifvet, då på klarblå himmel
sommarsol sin högsta tron intar,
då i verldens orofylda vimmel
vägen syns, som han ej törnen bar.

Tro
andas lifvet, då i höstens timma
efter frukten menskohjertat trår,
då kring ögat gjutes kylig dimma,
men till hemmet själen frigjord går.

* * *

Skönt är lifvet i dess morgontimma,
så ock i dess sena aftonstund,
skönast dock, när kärlek ren ses glimma
uti menskobarnens trosförbund.

Nyåret.

Likt bäcken, som än uti dalen far
så leende, klar,
men än genom dunkla snåren ses gå
att verldshafvet nå
och enas med strömmar, som re'n förrunnit
i okända djup, är året, som hunnit
sitt mål att i tidens stormiga haf
sist finna en graf.

Men strömfåran torkar dock icke ut,
tills flödet tar slut;
från okända källan än bäcken går
i välkända spår;
så flyter ock tiden, ett år knapt hinner
sitt mål till slut, då ett nytt upprinner
och efter sitt lopp uti tidens haf
sist finner en graf.

* *
*

Re'n mörkret skingrat sig och dagen —
det nya årets första — stiger,
på obefarna vägar dragen,
fram för vår åsyn och så viger
till endrägt med det gamla år
det nya, som på tröskeln står.

Du skickar glädje, men ock smärta;
du lindrar sorg, men blottar såren
i månget stackars menskohjerta;
du säges läka dem, men tåren
på bleka kinden tyder på,
att du det endast låtsar så.

Du mättar grafven, men du låter,
din egen grymma makt att lisa,
de lätta väsen stiga åter
till jorden ned att mildhet visa
åt månget fattigt menskobröst,
som saknar kärlek, hopp och tröst.

Hvad detta år bär i sitt sköte,
vi spane ej; med hoppfullt sinne
vi tryggt det kunna gå till möte.
Om tro i kärleken bor inne,
skall lifvet skänka mycken fröjd
i dal som ock på stormig höjd.

Hembygden.

Säg mig, min hembygds vän!
Månn' invid brynet af lummiga ekar
porlar den bäcken än,
elfvorna sökte vid yrande lekar?
Månne från källans rand
ljuda än' tonerna sorgsna och veka,
då med sin lyras band
Necken i qvällen så dyster hörs leka?

Leder väl enslig stig
än' ifrån dungen till nejderna stilla,
der uti innerlig
kärlek och lycka mång' trastar hörs drilla
intill den sena qväll?
månne violen sin doft ännu sprider
uppåt till älskadt tjäll,
när det mot vänliga skymningen lider?

Svarar väl ekot käckt
ännu på sången från välkända kullen,
der uti sommardrägt
björken sig reser ur fruktbara mullen,
lummig, ej mera kal,
längs efter stigen, oss burit så ofta
åter till fridfull dal,
der utaf vällukter rosorna dofta?

Ser du min ros, o då
säg mig! Har svällande knoppen sin boja
brutit, att fjäriln må
fåfängt ej mera nu om henne stoja,
eller månn' kinden än'
purpras af vårdagens rosiga löje,
månne väl ock, min vän,
lekande vind är för henne ett nöje?

Räck då henne din hand;
fråga om hon i sin oskuld och lycka
hemma vid älskad strand
låter en vänskapens vindflägt sig rycka

bort öfver skog och sjö
vännen till mötes på tankarnes vingar,
eller om vinterns snö
dödskyla äfven åt vänskapen bringar.

O, att min heta kind
finge vid hembygdens stränder än' svalkas,
smekas af kylig vind,
som med den vaknande solstrålen skalkas!
Hjertat, som häftigt slår,
kanske af sällhet då helt skulle brista,
och jag den lyckan når
hembygd att hinna till hvilan den sista.

Våren.

Välkommen nu åter du ljufliga vår!
I längtan du låtit oss bida.
Ditt lof uti rymderna lärkan nu slår,
och allt i naturen den vida
dig helsar med jubel och leende fröjd
att frigjordt sig se och att bort är nu röjd
den känsloförstelnande vintern.

Nu solen gladt sprider sitt gyllene sken
att med sina strålar upplifva,
och träden i skogarne börja att re'n
i dagsljuset knopparne gifva,
och bäcken ur bojorna frigjord och glad
i slingrande bugter ses rusa åstad
och brusar till ära för våren.

Och sippan, af vårvindens flägtar nu väckt,
sitt öga slår upp uti ljuset
att kläda i hoppets och oskuldens drägt —
en motbild till liflösa gruset —
och pryda naturen och fröjdas den tid,
då hon här får blomstra i lycka och frid,
tills åter hon göms uti mullen.

Välkommen då med dina ljufva behag
och fröjder, du lifgifvarinna,
och låt oss få njuta dag ifrån dag
din vårdoft, men låt oss ock finna,
att vårliga flägtar vårt sinne må nå,
att lysa och dofta i renhet det må.
Välkommen vi hjertligt dig helsa.

Rosen.

Hell dig, du bygdens täcka ros!
Af solens strålekyss
du vaknat har, och flytt sin kos
har nattens töcken nyss;
och vestanvind af dagen väckt
dig smeker lätt och ömt,
dig, klädd i vårens ljusa drägt,
som jag mig denna drömt.

Jag sett din bild af sol förgyld,
så ock i källan klar
den speglat sig, af häpnad fyld
jag såg och tjusad var.
Du enar med de rena drag,
dem Skaparen dig gett,
de mest förtrollande behag,
jag hos en ros har sett.

Om än nyss sprungen ur din knopp
du är en blomma, värd
att älska och att ega hopp
att älskas utan flärd.
Ja, om än fjerran eller när
min bana bugtar sig,
till dig, du täcka ros, det är,
som längtan drager mig.

Till en vän.

I tider, då naturen skönast står,
och lifskraft friskt och ymnigt väller
ur hvarje åder, då i skogen slår
sin drill hvar fogel, då ock sväller
hvart menskobröst af mod och hopp,
ur glädjens källa friskadt opp.

Hvart trastens drillar uti skogen gå,
hvart bäcken glad och yster rinner,
vet, om än öra, öga ej förmå
det fatta, känslan målet finner;
för vännen är ju trastens sång,
till hafvets famn är bäckens gång.

Ej "skogen" ljuder mer af "toners svall";
i söderns än' mer varma länder
en fogelskara fri och glädtig skall
snart nå det andra hemmets stränder,
och fogeln lik hvar sommargäst
snart vinterhärden finner bäst.

Men furan sörjande och dyster står
och vi med henne för att minnas
den fröjd, som flytt, en härlig tid, som får
kanhända aldrig återvinnas;
trots klagans sus i furans topp
vi trösta oss med ovisst hopp.

Och hoppet är, att än, då glädtig vår
af nyfödd stråle väckts ur dvalan,
och marken blomsterklädd och yppig står,
du kommer åter glad lik svalan,
att såsom trastens drillar då
du med din glädje lifva må.

Blomman och fjärilen.

Späd och fager stod vid skogens bryn
liten blomma, fuktad ifrån skyn,
gungande så lätt för ljumma vinden,
leende och rodnande om kinden.

Utaf vårsols varma, ömma kyss
väcktes hon ur stoftets slummer nyss
att ett förr ej anadt lif få njuta
och sin doft och fägring deri gjuta.

Hvarje morgon frisk och skön hon slog
upp sitt öga emot sol'n och log,
njöt i oskuld vindens smek och trogen
knoppen slöt, när afton föll i skogen.

Men en dag, då sol stod härlig, hög,
ljusklädd fjäril emot blomman flög,
och den lilla, vid hans åsyn tjusad,
honom stanna lät, af doften rusad.

Men med dagen blommans lycka slöt,
ty, när solen sista strålen göt
öfver bergets topp, var fjäriln borta,
och med honom hennes fröjd den korta

Gäckad uppå lefnadslust och hopp,
ned mot stängeln glider vissnad knopp
att i jordens mörka famn sig gömma
och en trolöst härjad fägring glömma.

Sommar bådas utaf vårsol blid,
men hon följes ock af höstens tid;
fröjd och sorg de vexla om hvarandra
och med oss som troget följe vandra.

Trasten.

På frostad gren en trast så ensam satt,
uti hans bröst låg sorgens dystra natt;
re'n sommar, höst var längese'n förgången,
än' satt han qvar, men tystnat hade sången.

Och vinden susar med sin kalla flägt
kring vilsna fogeln, klädd i sommardrägt;
till skydd han ses mot vindens grymma kyla
sitt hufvud under fuktig vinge skyla.

"Hvi sitter du så stilla och så stum?
Till trakterna, der vind är mild och ljum,
du borde längese'n din kosa tagit,
till Södern med de dina glädtigt dragit."

Så sporde jag. Han sakta lyfte opp
sitt hufvud och såg hän mot furans topp,
och se'n han några toner svagt hörts drilla,
han föll uti min famn så tyst och stilla.

I ord, om än blott anspråkslöst och matt,
jag trastens sista, sorgsna drillar satt;
de äro suckar af ett brustet hjerta,
som sökte sällhet här, men fann blott smärta.

"Min ljufva vän, hur säll och nöjd jag var,
då än' i skogen du hos mig fans qvar,
då kärlek njöts i blickarne och sången!
Min dröm är slut och du af annan fången."

Så tydde jag de drillar, trasten slog
för sista gången uti nordanskog.
Han kunde ej den forna vännen glömma,
i döden än' han hörs om henne drömma.

Vid furans fot, der hon i rimfrost klädd
stod sörjande, jag redde trastens bädd;
må vilsna fogeln der i trygghet hvila
från stormarne, som genom furan ila.

Vid C. A. Skottsbergs graf.

Du, som från arbete och strid här slumrar
uti det tysta moderssköte, jorden,
ännu en gång invid din graf ses stånda
sorgeklädd skara.

Vänskap och kärlek, som du härligt tolkat
både med läppar och med trofast gerning
under din vandring ifrån morgontimma
hän till din afton;

dessa de skönsta utaf hjertats magter
enade sig, och ifrån skilda nejder
genljuden rungo uti ädel täflan
grafven att pryda.

Så står nu vården, nyss från höljet frigjord,
rest såsom tacksamhetsgärd åt den käre,
den utaf smärta tryckte, men dock varme
menniskovännen.

Vården ock tyder, att de frö, du sådde
utaf din rika skatt att trösta, hjelpa,
funnit en jordmån, som bär rika frukter,
värdiga mästarn.

Dock af dig sjelf du ej den gåfvan egde;
utaf den Högste gjuten i ditt hjerta,
fick hon af Honom ock den kraft, som helgar
allt uti stoftet.

I, som med honom närmast stödet mistat,
veten, det skydd, han Er ej mer kan gifva,
skall utaf Fadern, himlarnes och jordens,
rikligt Er gäldas.

Må vi till Gud, ty Han allena råder
öfver de lefvande som ock de döde,
lofsången höja: uti Sonen har han
döden besegrat!

Vikingens jul.

Blodsudladt drakskepp re'n landfästadt låg,
snöhvita manteln re'n stränderna döljer,
somnat på viken har lekande våg,
speglande ishvalfvet lätt henne höljer,
rimfrostad furas så mägtiga sus
täflar med forsens ej fjettrade brus.

Julen i Norden var inne; i ro
sitta nu kämparne, trötta af striden,
under sin sotade ås, der nu bo
glädje och gamman vid midvintertiden;
bräddfylda bägarn kring laget ses gå,
under det skalderna strängarne slå.

Hjeltarnes lof uti harpostämd-sång,
blandad med svärdsklangen, dånande tona
hän genom hallen den aftonen lång
för att med gudarne menniskan sona;
stridsbroder stupad mång' löften ock får
att blifva hämnad den kommande vår.

Våren dock kom re'n i midvintertid;
under de yrande nöjena träder
mörkhyad främling, gladt helsande frid,
in uppå hallens med gran strödda bräder
och vid sitt följes fridhelsande sång
ställer till högsätet sakta sin gång.

Budskap han bär från den saknade vän;
ej bör man hämnas, men hjertligt förlåta;
vännen, den saknade, lefver ock än',
sänder sin helsning och maning att låta
ära blott honom, som huldrikt tog mot
skeppsbruten viking och gaf honom bot.

"Nämn mig den kämpen; hans rykte månd' gå
högt upp till Allfaders boning den vida;
honom till stridsbroder kora jag må,
och i hans led vill för honom jag strida;
vor' än han kristen, jag detta dock vill",
sade så kämpen och drack honom till.

"Löftet är gifvet", nu främlingen qvad,
"Krist sjelf är kämpen, som vikingen funnit,
som till sin broder i döpelsens bad
honom upptagit, från otro ock vunnit
och se'n mig sändt att med sanningens ljus
sprida sin nåd öfver fostbrödrahus."

Vikingatrohet i tiden ej slöt;
snabbt till ett famntag nu kämparne hasta,
ljuset i tindrande tårar sig bröt,
att det en segrande strålglans sågs kasta
öfver de bidande, der de ses stå
stumma af häpnad, af glädje också.

Gästen blef bordsatt och kämpen stod opp,
talar och bjuder: "Må Oden och alla
gudar sig vredga, nu Krist är mitt hopp;
Han, som från hafvet och döden kan kalla,
Han är allena den Gud, som vi må
dyrkande tjena och lita uppå."

Siarn, den gamle vid pelarens stam,
skumögd och svag, satt som förr ej och drömde;
tonerna rika nu strömmade fram,
tydande det, han i hjertat förr gömde,
om detta barnet, Guds enfödde son,
som gaf sitt lif åt oss menskor till lån.

Så blef det julfröjd i månget ett bröst;
barnen sig lärde med längtan att bida
qvällen den sköna, då englarnes röst
kungjorde Frälsar'n kring nejderna vida,
och då likt stjernan, som härlig rann opp,
tändes i krubban vårt salighetshopp.

Våren ock kom i naturen, och då
ut drogo fostbröder manligt att strida,
ej för sin vinning, på draken de gå
ut att för sanningen kämpa och lida
och lära andra, att julfrid och ro
eges, då Kristus vi gifva vår tro.

Trons strider.

I klostercellen, der vid dystra muren
i jern hölls fjettrad alla böckers bok,
att icke sanningen, till folken buren,
dem fria skulle utur träldomsok,
der se vi Luther, skild från verldens vimmel,
med själen fyld af ängslan och af qval,
ransaka, om förlåtelse och himmel
kan vinnas blott med goda verk och tal.

Och länge hölls han af sin hårda boja,
men liksom stjernan öfver Bethlehem
de vise männen förde till den koja,
der lifvets ljus och sanning kringgöt dem,
så äfven munken, då han stjernan hunnit,
sin boja bruten, anden frigjord fann
i tron, att frälsning utaf nåd ha' vunnit,
då helga blodet uppå korset rann.

Och af den Högste sänd med kraft och styrka,
ur klostrets trånga cell nu Luther gick
att lära dem, som ville Herran dyrka,
och varna dem för tidens onda skick.
Och hur' än mörkrets magt sitt gissel svängde
att tros- och frihetsanden drifva ut,
i Herrans namn den ringe munken sprängde
ur hårda berget ädel malm till slut.

Ett sekel svann, som uti häfder ristat
en andlig strid för sanning och för tro
af trosuppfylda män, som allting dristat,
ja, vedervågat lif och verldslig ro
för att den svaga hjorden villigt tjena
och lyda öfverherdens milda bud
och kring ett renadt altare förena
de fordom irrande till lofsångs ljud.

Så spred sig ock till oss i höga norden
de klara strålarne af nådens ljus,
och allt, uppå den nyss bloddruckna jorden
från snöomhöljda furors starka sus

till blomsterklädda dalar, väna stränder,
låg re'n beredt till nådens altar fly
och mot en bjuden frihet sträcka händer,
att njuta ro och frid från striders gny.

Men frihetshatet fortfor än att glimma
i askan utaf träldomsbojans bål,
och snart dess styrka hunnit till den timma,
då det sig tryggadt såg att nå sitt mål,
då ligans härar rustat sig till striden
att trones nådestrålar släcka ut
och slå i fjettrar friheten och friden
och ensam stå som segrare till slut.

Men *då* från norden, som mång' hjeltar ammat,
kom Gustaf Adolf, nordens störste son,
af känslor manad, som ur hjertat stammat,
och drog sitt svärd åt friheten till lån.
Och snart på Tysklands jord omkring sin fana
i striden för han de förtryckte an,
och uti Herrens namn — så var hans vana
att börja striden — han ock seger vann.

På mod och kristen tro han eldprof gifvit
och mild fördragsamhet i ädel grad,
ett härligt segertåg derför ock blifvit
hans färd i landet ifrån stad till stad.
Ja, seger vann han än' i dödens timma,
då uti blodig slagtning sjelf han föll,
och hären, i hvars ögon tårar glimma,
åt fallen hjelte äran dock behöll.

Och äras bör han. Må det ingen glömma!
Han är uti vår häfd med största glans
omstrålad, och i troget hjerta gömma
än' deras ättlingar, hvars frihet vans,
hans verk som ett från fäder nedärfdt minne
och som en maning att från tryck och nöd
befria den, som är af Kristi sinne,
men hotas utaf träldomsok och död.

Vid monumentet

(öfver slaget vid Lund).

På mörker följer ljus, på blodig strid
skall ock en gång för alla följa frid.

Det gafs en tid, då Danatunga
ej gladt som här i denna stund
med Svea enad hördes sjunga
vid fädrens gamla offerlund,
då hand i hand, som hit vi tågat
och utaf samma känslor lågat,
man ej for öfver Öresund.

Ty invid denna plats, der stoden
sig reser mägtig från sin fot,
der sågos en gång barn af Oden,
med språk af samma ädla rot,
med dragna svärden, tunga spjuten
på marken, uti snödrägt sluten,
hvarann med stridsgny storma mot.

Och blinde, liksom fordom Höder
gaf Balder, fridens drott, åt Hel,
hvarandra sände gramse bröder
i dödens famn så kall och stel;
men Balders död gaf frid åt jorden,
och bröders blod förlikte norden
att vara *ett* till anda, själ.

Sitt slut fick dagens hårda strider
med Sveas seger, om än svår,
och andra öden, andra tider
snart hennes folk till möte går,
tills, blott af Sundet skild från Dana,
hon började att glädtigt ana,
att endrägt mer än split förmår.

Och så från andra sidan Sundet
hit ofta kommit bröder se'n
till oss att trygga det förbundet,
som våra fäders andar re'n
här från de kullar hafva knutit,
som efter striden inneslutit
och gömma deras multna ben.

På kullens topp sig rest ett minne,
en gärd af nordens trenne folk,
att vittna, hvad som göms derinne,
men ock en säker framtidstolk,
att det förbund, som derur spirat,
för alltid och om alla virat
sin evigt gröna trohetsholk.

Ännu en gång en brödraskara
står samlad här, dock ej med svärd;
ett annat mål det nu ses vara,
då bröder gästa vid vår härd:
att fira tappra fäders minnen
och gjuta eld i unga sinnen
till strid för sanning emot flärd;

ty "ljus i allt" är sanningens banér,
och på dess stråt sig härlig seger ter.

Fredrikssten.

Svaja käckt, du norska segerfana,
der du tronar uppå fjellets topp!
Fåfängt skall ett bättre par man spana,
som med svärd ej nåtts i tiders lopp.

Hvad du varit, häfder troget gömma,
stolta borg på säker, klippfast grund;
nutid synes dina bragder glömma,
framstå skola de i farans stund.

Mångbepröfvad du i strider hårda
trotsat fienden att seger nå;
nu man vill ej mer sig om dig vårda,
blott att du som minne qvar må stå.

Striden härdar, freden slummer breder
uti sinne, håg — så är det sagdt
helt ej utan skäl —; dock tappra leder
har långvarig fred i dagen bragt.

Norska folk, om än du trygg dig finner
efter strid, som modigt du höll ut,
dem, som slumra, ovän lättast hinner
och på hvilan hastigt då gör slut.

Gif ditt gamla fäste nutidskläder;
värdigt då du detta ärar bäst;
det var ju i fordomtid din heder,
låt vid *det* än äran vara fäst!

Tider svunnit, bröder ha' sig enat,
forntidstanke uti nutidsdrägt
har sig klädt och så från blod sig renat
såsom fjerran tänkt från samma slägt.

Och förbundet man med svärd ej knutit,
utaf frie män det stadgar fick;
låt det blod, som bröder förr ha' gjutit,
bli en trohetstolk vid framtidsblick.

Ovän komme; enade i striden
för *ett* mål, försvar af fosterjord,
brödrafolken säkrast vinna friden,
om din borgs nu dolda kraft blir spord.

Upp då gladt till arbete och ifver
att ditt land en gång få tryggadt se!
Och din första omsorg då ju blifver
att din äras borg hans krafter ge.

Och med glädtigt hopp, att, om du åter
för min blick dig ter, jag skåda får,
att ej Norges folk sig söfva låter
under fridens timmar, dar och år,

i det hopp jag vill dig hjertligt bringa,
gamla, trogna borg på klippans häll,
sist en helsning, och må den genklinga
hän till dina söner fjell från fjell.

Till H. Möller.

Nyss glad och fri och kraftig ljöd
vår sång i fullsatt sal;
det var ock sista gång du bjöd
på grund af eget val
din hand, din röst, din ädla smak
åt vår konsert i dag.
På stämningen det syntes då
som nu i festligt lag.

Re'n tio år förgått, se'n du
om händer arfvet tog
af Lindblads sångare, och nu,
då det som skönast log

i nya, glada toners svall,
i gamla äfvenså,
du gifvit oss en visshet om,
att du från oss vill gå.

Dock tror jag, sångens ande än',
som sväller i ditt bröst,
oss icke öfverger som vän,
ej nekar oss din röst.
Må sången, ledd af någon ann',
då hon en fest vill ge,
dig finna uti våra led
som hederssångare.

Och nu ett tack för glädje all,
du skänkt som ledare;
ej mindre du som vän dock skall
dig för vårt minne te.
Så länge sången dväljes här
i gamla Lund, för sann
H. Möllers minne lefva skall.
Kamrater, lefve han!

* *
*

I känslorna vid afskedsstund
sig göt dock än' ett hopp,
att, innan tiden gjort mång' rund,
du sångens lilla tropp
ännu en gång dig tager an.
Vårt tack med sången tag,
att hoppet ej bedrog, men blef
till verklighet en dag.

De små och okände.

(Tankar vid en nordisk fest.)

När till fädrens ära reses bautastenen,
och i högstämdt festtal tolkas bragder,
dem de store hädangångne andar
uppå skilda banor förde an,

vördnad för de ädles minne, kärlek, åtrå
att dem likna, att i deras fotspår
gå till strid för sanningen och ljuset
då i rörda hjertan genklang fann.

Storhet dock ej skattas utaf alla lika;
menskoanden lik en källa, grumlad
utaf stoftet, för oss döljer djupet,
som allena En rätt skåda kan.

* *
*

Såg du dagakarl'n, då han i möda
troget fylde sista dagens id,
månn' de tårar, som vid grafven flöda,
gälla intet; månn' ej denna strid,
som i döden slöt, för fosterland
förts till gagn, om än af skroflig hand?

För de kära, som i arf han gifver
åt sitt land, blir oftast möda, brist,
och det lilla, som han verkat, blifver
re'n vid grafven glömdt; dock ett är visst,
att, då troget han sin gerning gjort,
det, som ringa synts, skall skattas stort.

* * *

När i stilla ro vid lugna härden
du i andens verld så skön och vid
njuter rikligt under forskarfärden,
må då hafvets dån och vindars strid
minna uppå dem, som lifvet bjöd
uppå vågen söka dagligt bröd.

Vill du tälja deras strid och möda,
ej den ringa vinst, som dessa ge,
kan väl då den väckta tanken döda,
att de äro stormän, alla de,
som till menskors gagn på haf och sjö
offra krafter, ja, ej rädas dö.

* *
*

Då du, utaf lifvets omsorg tvingad,
lemnar hemmet i din makas vård,
ej du ser, men vet, hur hon bevingad
gör sin syssla både lätt och hård;
äfven hon ibland de små är en
här i lifvet, men bland *store* se'n.

Och när stilla lifvets gnista släckes,
modersögat mer ej blickar mildt
på de käre, månn' ej tanken väckes,
att ock hennes lif ej var förspildt?
Tusenfaldt af det, hon utsått har,
får hon skörda uti renhet klar.

* *
*

Alla dem, som på sin post, hur ringa
än den varit här bland lifvets skär,
modigt stått och stupat, dem vi bringa
varmt ett tack för det, de verkat här;
känd och okänd, olärd eller lärd,
var din gerning likväl minnet värd.

Den sjuttonde maj.

Snöklädd marken låg; på hafvets klara
stilla vågor Ran sitt täcke lagt;
så ock skogens förut gröna skara
stod helt kal uti sin vinterprakt.

I naturen nyss låg fjettradt lifvet,
uti dvala sänkt, det fans dock qvar;
solens förut milda sken var blifvet
oss ett minne blott från år, som var.

Men en tid blott; redan har naturen
vaknat upp till glädtigt lif igen;
lärkan, uppå lätta vingar buren,
sväfvar fri mot ljusa himmelen.

Solen nu med sina allmagtsstrålar
bjudit sippan stiga ur sin bädd;
skogen uti härlig vårskrud prålar;
marken står i yppig grönska klädd.

Bäcken, fjettrad nyss, re'n slitit banden,
störtar yster fram uti sitt lopp;
vågen slår mot klippan, och vid stranden
tumlar fisken re'n med muntra hopp.

* * *

Likt uti naturen vintern byter
sig i vår, som är oss alla kär,
så i folkets lif en strömning flyter,
som uti sitt djup dess frihet bär.

Denna frihetsström går än så stilla,
än, då hinder möta, sväller ut,
kan i orätt fåra ock sig villa,
men når dock en gång sitt mål till slut.

Brödrafolk! Du ock har tyngts af boja,
isig kyla i ditt sinne låg;
men en strömning från palats och koja
friskt bröt fram med frihet i sin våg.

Snart ett sekel har din frihet skådat,
stilla framåt hennes vågor gått;
är ej allt dig skänkt, som hon dig bådat,
visst är dock: en härlig vår du nått.

Maj den sjuttonde som morgon fira
i din frihetsvår med skäl du må!
Gladt då upp och om din panna vira
festlig krans af sippor, hvita, blå!

Red din hyllningsfest åt fädrens minnen,
kom ihåg, att dem du tidigt må
planta in i veka ungdomssinnen,
att ock de sin frihet *rätt* förstå!

Tag så med i dag, du högtidsskara,
jemte brodershelsning ock en bön:
må din frihetsvår du trogen vara,
att en härlig sommar blir din lön!

Enslingens saga.

Dikt ur verkligheten.

På klippig strand vid vänlig vik
en hydda står; ej andra lik
på fattig ö hon spår om bergning;
af fruktträd rik en lummig park
kring henne slår en krets så stark,
ett mägtigt skydd mot höstens härjning.

Hör, årslag ljuda, och en båt
nu klarar lätt den trånga stråt,
som utur klippan tyckes bruten;
en väderbiten man, med nät
på axeln, går med tunga fjät
mot hemmet fram så tyst och sluten.

Ej helsas han af maka, barn,
som vänligt täfla att hans garn
ifrån hans våta skuldra draga.
Nej, genomdränkt af vågors svall
från mödosamt och farligt kall
han går att morgonhvila taga.

Du frågar, hvem den mannen var.
Hans saga ifrån ungdomsdar,
som uti seklets början svunnit,
de gamle dunkelt minnas än',
och vill jag så förtälja den,
som hon af dessa tilltro vunnit.

I.

Himmelsfärdsdagen var inne, och hän
klockorna högt genom rymderna skalla,
viga till andakt i morgonen vän;
menniskobarn till templet de kalla;
dagen är hoppets och löftenas stund
främst för de unga vid altarets rund.

Tonerna klara till hamnen ock nå,
der brigantinen så smäcker och fager
låtit i djupet sitt ankare gå,
seglen re'n bergat och hvila intager;
alla ombord tyckas längtande se
hän emot staden att dit sig bege.

Skaran ock räknar en yngling, hvars drag
ljusa och rena, som Nordens blott blifva,
stamma från vester, och oskuldsbehag
blicka ur ögat och kinden ses lifva,
då åt den spörjande blicken gafs svar,
och sedan hurtigt till templet det bar.

Psalmsången tränger till ynglingens bröst
som en från qvarlåtna fränder så kära
helsande, tröstande, kärleksrik röst.
Orden, den gamle så mildt höres bära
fram till de unge vid altarets rund,
tyst gifva svar i hans innersta grund.

Och ur hans hågkomst, då kort blott förut
sjelf han den Högste sin tro hade gifvit,
väckes hans ömhet; — med gudstjenstens slut
vänd i en kärlek helt jordisk den blifvit,
då ibland skaran, som hvitklädd der går,
ljuslockig tärna hans hjertevrå når.

Nyss uti templet så hänryckt hon stod
under den gamles så milda förmaning,
nu vid en blick hennes svallande blod
ryckte likt forsen till hjertat en aning,
som, hur än ljuf i sitt ursprung den är,
dock uti visshet sin segerkrans bär.

Vissheten når hon i midsommarsskrud;
sagor de tälja då lika hvarandra:
han att i trofasta hjertat som brud
städs henne bära, hvarthän han må vandra;
hon att till stund, då ej hjertat känns slå,
älska blott "honom på böljorna blå".

Klar uppå redden ses briggen dock snart,
ankaren lyftas, och seglen ses svälla
friskt för en bris, och i ilande fart
lika de tårar, dem vännerna fälla,
skynda de ut på det blånande haf
kanske att finna en osmyckad graf.

II.

Hoppfull, glad till allas fromma
vår ur knoppen sprungna blomma,
strålande af kärlek öm,
njuter af sin sällhetsdröm.

Som en engel troget vårdar
hon i minnets tempelgårdar
svunnen tid, och klippfast tro
uti själen bygger bo.

Ljuft sig ökar hennes lycka,
då vid barmen hon får trycka
kära rader långt ifrån
utaf trogen hafvets son.

År dock svunno, sälla tider
blandade med orostrider;
blicken var än klar, än skum;
munnen liflig, ömsom stum.

Snart ock lade sorg sig dyster
uti själen förr så yster;
vänskap falsk nu höjer röst,
bjuder kärlek såsom tröst.

Kinden bleknar, och den kära
ses en dödlig rodnad bära,
älskar än', men intet hopp
lyser skumma ögat opp.

Dödens famntag henne sluter,
ögat tårar mer ej gjuter;
anden uti stilla ro
går till hemmets sälla bo.

III.

Klangen från tornet än' ljuder en gång,
kallar till templet i qvällen den klara;
vemodsfull, klagande tonar en sång
under dess hvalf, och en sorgeklädd skara,
stum uti tårar och känslorörd, står
invid den hvita och blomprydda bår.

Tonerna tystna; den gamle till frid
andens nu stelnade stofthydda viger,
talar om kärlek, om segrande strid, —
fram då lik ljudlösa skuggbilden stiger
brunhyad främling och krampaktigt slår
armar, som darra, om fridhelgad bår.

Stilla i bön sänkes skaran, tills blek
mannen sig reser, då trösteord rika
flöda mot honom så känslig och vek;
smärtan dock vill från hans inre ej vika;
länge vid hänsofna älsklingens graf
ljuder hans klagan lik stormande haf.

Däcket sitt eget han ändtligen når;
männen, mot rasande vågsvall så hårda,
torka från skrofliga kinden en tår;
sörjande herre de kärleksrikt vårda;
vännen, som kärlek åt sorg bjöd till tröst,
gjuter nu gift uti dödsargadt bröst.

Icke han skonar den vissnade ros,
hviskar om otro hos vännen den kära;
qvinnotro flyter så hastigt sin kos
lika en ström — så han äfven fått lära —
och i den sjukes omtöcknade sinn'
gjutas så tärande gifter blott in.

Seglen snart fladdra, till hafs åter bär
skeppet dock nu blott en sörjande skara.
Tanken att vara den älskade när
hindrar dess herre till hembygden fara.
Bort till en undangömd hydda han flyr,
menniskovänskap och umgänge skyr.

* *
*

Och sedan länge så hans lif
långt ifrån verldens sorl och kif
har varit troget, städse lika.
Hans hjelp var raska karlar två
att sköta gården, skörda, så,
ja, hafva hand om allt tillika.

Hans håg låg utåt hafvet; då
en häftig storm hörs luften slå,
och hafvets söner tröstlöst strida
mot bränningar, han styrde trygg
sin båt på vågens vreda rygg
till dem, som verklig nöd ses lida.

När hjelp han gaf, fick ej i ord
de frälstes tacksamhet bli' spord,
ty bort de måste då strax fara;
men lön han tog af strandadt vrak,
och mycket, samladt under tak,
kan derpå troget vittne vara.

Så är hans saga. Månget år
det andra följt uti dess spår,
och mången fröjd och sorg förbleknat.
Må vi om enslingen dock tro,
att han till sist nått frid och ro,
se'n hjertats frusna strängar veknat.

Vid Fru Hilda S-s och barnens bår.

Brustet är ögat; uti hårda bojor
lifskraften slagits, öfver bytet döden
jublar lik segrar'n, då den svarta mullen
öppnar sitt sköte.

Jublet dock tystne; himlens rymder ljusna,
lofsång från himlen uti kraft förkunnar:
Döden sig dårat, ty dess Herre öppnat
himlarnes rike.

Läppar, som prisat Herrens magt och ära
under det korta jordelifvets vandring,
stumma i döden, sjunga nu i klara
toner sin lofsång.

Hjertat, som klappat högt för vänskap, kärlek,
krossadt vid dödens kalla famntag, manar
kärleksfullt ännu att den Högste skänka
helt våra hjertan.

Ljufva i oskuld, der vid modrens sida
barnen, från verldens strid och oro ryckta,
funnit re'n hemmet, som dem lofvadt blifvit,
friats från tårar.

Du, som vid båren uti klagan sörjer
makan och barnen, ryckta från din sida,
gjut ut din smärta, men haf hopp om ljuflig
återförening.

Sluttankar.

När bladen gulna och falla af
för stormar, som genom träden ila,
då är det hösten, som uti graf
åt sommarn's lif reder vinterhvila.

Men solen, himmelens höga drott,
än åt det minsta sin strålglans gifver
uti naturen, att hennes lott
ej alltför dunkel och kylig blifver.

* * *

I menskans sinne blir höst också,
när sorg och oro till möte ila
att hennes tankar i fjettrar slå
och reda glädjen en sista hvila.

När kärlek, menniskolifvets drott,
dock än sin segrande strålglans gifver
åt menskans inre, *då* hennes lott
rik så på solljus som värme blifver.